

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХІХ, БРОЙ 5

СОФИЯ, 16-28 ФЕВРУАРИ 2018 г.

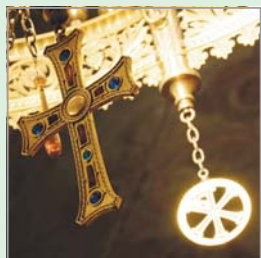
ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.facebook.com/Synodalpress/

Гласът на св. отци

Св. Игнатий Брянцианов
За Православието и изкуствените му лъстителни
 Стр. 4-5

Нашата вяра

Св. Григорий Палама
Изложение на Православната вероизповед
 Стр. 6-7

Св. Четиридесетница
Десет правила за Великия пост
 Стр. 5

Амвон

За светите икони
 Стр. 3

Синаксарник
Св. царица Теодора II
 Стр. 1-7

СИНАКСАРНИК

СВ. ЦАРИЦА ТЕОДОРА II –

основоположница на празника Тържество на Православието

Света Теодора (815-867) е императрица на Византия от 842 до 856 г., по чиято дейна инициатива започва християнизиранието на българския народ. Заради което и нейният син, император Михаил III, става по-късно кръстник на светия цар Покръстител на българите, Борис I Михаил.

Тази свята жена се е родила в градчето Евиса, сред планинската малоазийска област Пафлагония (сега в Армения) през 815 г. Нейни родители били джунгарият (управител на областта) Марин и добродетелната Флорина (по-късно инокиня Теоктиста), отличаваща се със своята отдаденост на православната вяра. Благочестивото семейство имало общо шест деца, четири дъщери – Каломария, София, Ирина (която се омъжва за брата на патриарх Фотий) и Теодора, и двама сина – Варда и Петроний.

През 830 г. майката на император Теофил, регентката Ефросиния, свикала благородните и красиви девойки от цялата империя, сред които синът ѝ да си избере съпруга – императрица на Византия. След изпитате-

лен подбор, последни останали църковната поетеса Касиана (Касия) и младата Теодора. В невъзможност да избере измежду двете, отчаян и огорчен, император Теофил изрекъл на висок глас: „Добре ни учат учителите, че чрез жената се ражда злото“. На което

поетесата Касиана репликирала, че от жената произлиза и доброто. Подобни думи се сторили невъздржани на императора и той спрял вниманието си на Теодора. На 5 юни 830 г. Теодора и Теофил били венчани в църквата „Св. Стефан“ на двореца „Дафна“, в Конс-

тантинопол. Скоро след това Ефросиния се оттеглила в манастир и оставила Теодора за единствената Августа на империята.

Света царица Теодора родила на император Теофил седем деца – пет момичета и две момчета: Текла, Анна, Анастасия, Пулхерия, Мария, Константин, починал като дете през 835 г., и Михаил – бъдещия император.

Само че император Теофил бил отявлен иконоборец. Той продължавал иконоборската политика на своя баща, Михаил II. Докато подобно на своята майка Флорина, Теодора силно почитала иконите (Флорина по-късно основала манастира „Гастрион“ и приела монашество с името Теоктиста). Така с Теодора в императорския палат и семейство се появило тайно и иконопочитанието. Теодора се опитвала да се застъпва пред съпруга си за иконозащитниците, но се оказала принудена да пази в тайна от него и от другите придворни своята лична почит към иконите. Тя носела под дрехите си иконите, а много криела и в своята половина от двореца.

На стр. 7

ПРАЗНИЧНИ БОГОСЛУЖЕНИЯ

Пет години достойно патриаршеско служение

На 24 февруари се навършиха пет години от избора и интронизацията на Негово Светейштво Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит за предстоятел на Българската православна църква.

Годишнината съвпадна с първата седмица на Великия пост, Тодорова събота, която патриархът по традиция чества в митрополитската катедрала „Св. Неделя“. Затова и празничната литургия, възглавена от Негово Преосвещенство Тивериополски еп. Тихон, патриаршески викарий, се превърна в голям духовен празник, на който църковното изпълнение на Софийска епархия, причастено със св. Христови Тайни, обедини своите молитви в последвалия молебен за здраве и благопреуспяване и още дълго и благодатно служение на патриарх Неофит.

На Православна неделя, **25 февруари**, празника Тържество на Православието, възпоменаващ възстановяването на иконопочитанието през 843 г., първоиерархът на БПЦ-Българска патриаршия възглави св. Литургия в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“.

В емблематичния за България храм, където преди пет години тържествено бе интронизиран за патриарх, той отбеляза годишнината, заедно със свои събратя митрополити и духовници от столицата и страната.

На стр. 8

ХРОНИКА

България

Освещаване на новия храм на ПДА и ПДС „Св. св. Кирил и Методий“ в Пловдив

На 24 февруари, Тодорова събота, тържествено бе осветен новият храм на Православната духовна академия и Пловдивската духовна семинария „Св. св. Кирил и Методий“.

С благословението на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит освежаването на новия храм, носещ името на светите равноапостолни братя Методий и Кирил, извърши високопреосвещеният Пловдивски митрополит Николай, духовен наставник на духовните школи в богоспасеяния град Пловдив.

В тържественото освежаване на храма и светата Литургия съслужиха: Негово Преосвещенство Белоградчишки еп. Поликарп – ректор на ПДА, Негово Преосвещенство Знеполски еп. Арсений – викарий на Пловдивския митрополит, Негово Високопреподобие архим. Самуил – игумен на Бачковската света обител, Негово Високоблагочестие стар. ик. Добромир Костов – ректор на ПДС, ик. Деян Стоенчев – духовен надзорник при Пловдивския митрополит, свещ. Георги Гугов – преподавател в двете духовни школи, протод. Илиян Александров, дякон Ангел Ангелов и йеродякон Вартоломей.

Клиросното пение изпълниха: епархийският хор „Св. ап. Ерм“, под ръководството на протопсалт Георги Радев, както и семинаристи и студен-

ти, под ръководството на Георги Гюргев, Николай Сотиров и Тянько Николов.

Гост на празника по освежаването на новия храм на духовните школи на БПЦ-БП бе и бригаден генерал Явор Матеев, командир на 68-а бригада „Специални сили“.

След светата Литургия Пловдивският митрополит Николай произнесе слово, в което поздрави всички учащи се в Духовната академия и Духовната семинария, преподавателите, гостите и присъстващите с новата придобивка, която от 28 години чакаме да стане факт. С новия храм се спазва църковният канон, храмът да бъде обърнат на изток. За първия храм, изграден непосредствено след връщането на половината сграда на БПЦ през 1990 г., временно е бил пригоден физкултурният салон, който сочи на север.

Изграждането на новия храм е дългоочаквано събитие, което се осъществява с благодеянието на дарител, който не желае

името му да бъде обявявано, за да бъде изпълнена евангелската заповед: „лявата ръка да не знае какво прави дясната“ (Мат. 6:3).

По време на своето слово митрополит Николай поздрави и Белоградчишкия епископ Поликарп, който на Тодоровден т.г. отбеляза и своя имен ден, деня на св. свещеномъченик Поликарп, епископ Смирненски. Митрополитът пожела на тезоименния епископ здраве, сили и бодрост, за да ръководи поверените му служители и студенти по пътя към единството, познанието и добродетелите.

На Тодоровден по стара традиция всички семинаристи и студенти присътвиха и с благоговение и страхопочитание приеха свето Причастие.

След тържественото събитие, което се явява и историческо в просветното дело на родната ни Църква, се състоя общ празничен обяд.

Пловдивска св. митрополия

Ще се строи нов храм в град Шумен

На 24 февруари Негово Високопреосвещенство Варненски и Великопреславски митрополит Йоан извърши чина за полагање основен камък на храм, който ще бъде посветен на новомъченик Райко Шуменски. Със строежа ще се изпълни дългогодишното желание на жителите на квартал „Тракия“ да имат храм, където да бъдат обгрижвани в духовните им нужди.

Заедно с митрополита съслужиха старофорен иконом Димитър Николов – архиерейски наместник на Шуменска духовна околия, иконом Красимир Капитанов – председател на храм „Свети Три светители“ и на новозизградения се храм, духовници от града и Шуменска духовна околия. На богослужението присъстваха множество християни и официални лица, сред които бе кметът на община Шумен г-н Любомир Христов.

След полагањето на камъка митрополит Йоан се обърна към всички с думите: „Слава на Светата Единородна, Животворяща и Неразделна Троица – Отец, Син и Свети Дух! Положи се основният камък за изграждането на храм „Свети мъченик Райко Шуменски“, квартал „Тракийски“ – град Шумен, при светелстването на Негово Светейшество Неофит – патриарх Български и митрополит

Софийски, от Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславския митрополит Йоан, в лето Господне 2018, ден двадесет и четвърти на месец февруари“. След това архиепът помоли г-н Любомир Христов, църковното настоятелство, духовенството, строители, ктитори, дарители да подпишат официалния свитък, който бе положен при основния камък.

Георги ВЕЛИКОВ

ХРОНИКА

От света

Тържества по повод 40 г. от епископската хиротония на Кипърския архиепископ Хризостом II

По решение на Св. Синод на БПЦ-БП Негово Високопреосвещенство Врачански митрополит Григорий взе участие в тържествата по повод четиридесетата годишнина от епископската хиротония на Кипърския архиепископ Хризостом II.

Честванията започнаха на 23 февруари, когато в Кипър пристигнаха Александрийският патриарх Теодор II и Антиохийският патриарх Йоан X, а заедно с тях представители на Поместните православни църкви.

На 24 февруари, Неделя на св. Православие, бе отслужена съборна св. Литургия, като молитвено участие взе президентът на Кипър Никос Анастасиадис и десетки православни християни от Кипър. След богослужението поздравителни адреси прочетоха митрополити от Кипърската църква, както и двамата патриарси, като дадоха своята висока оценка за дейността на архиепископ Хризостом, която, несъмнено, е в полза на Православието. Прочетено бе и послание от Вселенския патриарх Вартоломей.

Врачанският митрополит Григорий прочете поздравителен адрес от името на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит, в което се казва:

„В деня на изпъването на благословената четиридесета годишнина от Вашата лична огнена Петдесетница – епископската Ви хиротония в далечната 1978 г. – приемете лично от наше име и от името на събратята ни митрополити от Св. Синод на Българската православна църква все сърдечни благопожелания за крепко здраве и изобилни сили, за дръзновение и бодр дух в апостолското и архипастирско служение, с което вече второ десетилетие увенчавате своя християнски и монашески път на ревностен Христов служител, верен на Господа разпоредник в светата Му Църква.

Радостни сме, че във Ваше лице древната и слава, апостолската и мъченичката Кипърска църква има изяреден, високо-

авторитетен и всецяло отдаден на служението си предстоятел – достоен причемник на именити предшественици, верен продължител на апостолски и светотечески завети и истинска духовна опора на православния кипърски народ. Архипастир с доказано благотворно въздействие върху църковния и обществения живот във Вашата прекрасна и от Бога благословена страна.

Православна България Ви познава и винаги ще Ви помни и като добър приятел на Българската православна църква, с която ни свързват дългогодишни братски връзки на любов и взаимно сътрудничество. Особено помним и ценим присъствието Ви и Вашето активно участие в състава на делегацията на светата Кипърска архиепископия през 1998 г. – на Всеправославния разширен и надюрисдикционен събор, свикан в старопрестолна София, който беше повратна точка в процеса на преодоляване на настъпилите у нас след политическите промени от 1989 г. достопечален вътрешен разкол.

Нека Бог бди над Вас и над цялата братска Кипърска църква, да Ви укрепва и щедро Ви дарява Своята неоскъдяваща благодат, та под архипастирските Ви грижи Христовата света Църква в Кипър да продължава още дълго да крепи и да възраства в Господа за слава Божия и за доброто и благоуправляването на Вашето богодарувано паство.

Честита и благословена годишнина!“

Кипърската църква е първата, исторически появила се, автокефална църква след петте древни патриаршии.

Ангел КАРАДАКОВ

† IN MEMORIAM

Престави се в Господа Кирил Бойнов

На 6 март, след продължително боледуване, на 78 години се престави в Господа дългогодишният служител на Св. Синод и ПКХП „Св. Александър Невски“ Кирил Пенев Бойнов.

Той е роден на 27 март 1939 г. в с. Блъсковци, Великотърновско, в свещеническото семейство на о. Пеню Бойнов – дългогодишен свещенослужител в гр. Никопол. Завършва шестгодишния курс на семинарията „Св. Йоан Рилски“, след което и Духовната академия.

От 1962 г. е назначен с конкурс за клиросен певец в ПКХП „Св. Александър Невски“, а впоследствие и за диригент на клиросния квартал при Патриаршеската катедрала, какъвто остана до края на 2012 г.

Междувременно през 1967 г. постъпва на работа при Св. Синод като магазинер и началник склад в СПК „Илиенци“. В периода август 1969 – декември 1977 г. е счетоводител при Св. Синод.

От м. януари 1978 г. до м. юни 1985 г. той е диригент на Синадално издателство.

От м. юли 1985 г. до средата на 1995 г. е главен библиотекар на Св. Синод.

Изказваме своите съболезнования към семейството, роднините, приятелите и близките на г-н Кирил Бойнов. Да го приеме Бог в Своите селения и да го въдвори в сонма на праведниците.

Бог да го прости! Вечна и блажена да бъде паметта му!

От Канцеларията на Св. Синод

Нов протопсалт на Българската православна църква-БП

На 25 февруари, Неделя Православна, козато празнуваме Тържеството на светото Православие, Негово Свещейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит Възглави празничната литургия в Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“. В този ден свещейшият наш първоиерарх отбеляза и пет години от интронизацията си като глава на Българската православна църква.

По решение на Св. Синод на БПЦ, в края на празничната литургия бе отличен със званието „протопсалт на БПЦ“ за дългогодишно музикално служение на Църквата доц. Димитър Димитров, който вече 40 години е главен диригент на прославения смесен хор при Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“, и по повод 75 години от рождението му. За многоплодните му църковно-певчески трудове маестро Димитров бе удостоен и с орден „Св. ап. Карп“ – I степен, който му бе връчен от Негово Високопреосвещенство Старозагорски митр. Киприан.

Доц. Димитър Димитров е роден на 20. 01. 1943 г. в София. От ранна възраст израства с православно църковно песнопение, тъй като неговите родители – силно вярващи и музикално надарени – са участвали в братствения хор на митрополитската катедрала на София „Св. Неделя“.

Завършил е Софийската духовна семинария през 1963 г. и Духовната академия (сега БФ на СВ) през 1969 г.

Отрано започва своето творческо и професионално развитие в църковната музика. От 1965 до 1975 г. е хорист в столичния катедрален храм „Св. Неделя“, а по-късно е помощник-диригент на мъжкия хор при храма. Между 1966 и 1970 г., успоредно със следването си в Духовната академия, той учи като извънреден ученик в Държавното музикално училище в София, а от 1972 до 1977 г. следва заочно Теоретичния факултет на БДК, специалност „Музикална педагогика“. През 1968 г. става съсновател и худо-

жествен ръководител на Камерен ансамбъл „Йоан Кукузел – Ангелогласния“, а през годините 1971-1977 е хорист в Камерния хор на Българската държавна консерватория.

В началото на 1978 г. с решение на Св. Синод на БПЦ е назначен за преподавател по Църковна музика в Духовната академия и за главен диригент на смесения хор при Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“, както и в го момента.

От 1987 до 1990 г. ръководи ПрегмаВителния

смесен хор на Врачанска светла митрополия. В периода 1999-2002 г. доц. Димитров е лектор по църковна музика в Пловдивския университет, филиала „Любен Каравелов“ в гр. Кърджали, а от 2001 до 2004 г. е лектор по „Богослужбен рег“ в Държавната музикална академия, София.

През 1991 г. по време на Първия фестивал на Българската култура в Бад Вюрисхофен (Бавария) доц. Димитър Димитров става съсновател на Международното немско-българско културно дружество, интегрирано през 1995 г. в Международна фондация „Европейски форум“. Той е и съсновател и председател на журито на Международния фестивал за православна музика „Св. Богородица – Достояно ест“, Поморие. Многократно е член на жури на международния конкурс за ортодоксална музика в гр. Хайнубка (Полша).

Като богослов и преподавател доц. Димитър Димитров респектира със своята компетентност в областта на православната

църковна музика и богослужение. Воден от дълбоката си вяра за мислата на Всеки преподавател, той прегава на младото поколение богослови и свещенослужители своите знания, умения и любов към църковно-певческата ни православна традиция, за да се съхрани тя и пребъде.

Цялата творческа дейност на доц. Димитър Димитров, белаяна с неговия изключително фин и верен усет за „автентичност“, го нарежда сред най-значителните съвременни хорови диригенти.

Като диригент на смесения хор към ПКСХП „Св. Александър Невски“ през тези 40 години, той достойно продължава делото на своя виден предшественик Добри Христов. Под диригентството на доц. Димитров хорът има значим дял в богослужбения живот на катедралата и принос в българското хорово църковно-песенно изкуство.

Като съсновател и диригент на камерния хор „Св. Йоан Кукузел – Ангелогласния“ в продължение на 50 го-

дини, доц. Димитър Димитров има изключителна заслуга за съхраняването и популяризирането на българската православна църковна музика в България и в много страни в Европа и Америка. Благодарение на ансамбъла за първи път зазвучават в съвременен изпълнение рецити песнопения на Рилската църковно-певческа школа от XIX век, от творчеството на нейния най-виден творец – големия български възрожденче йеромонах Неофит Рилски.

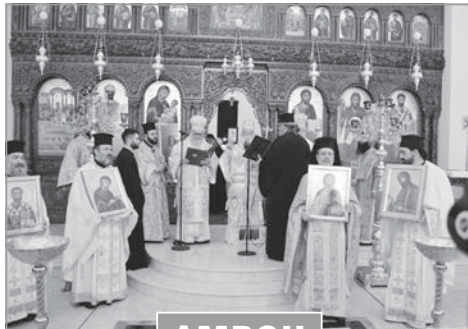
За тези свои заслуги към културата на България доц. Димитров е обявен през 2002 г. за „Музикант на годината“.

По решение на Св. Синод на БПЦ в знак на внимание и за заслуги към Църквата, и по повод 70-годишнината му доц. Димитър Димитров бе награден с църковен орден „Св. св. Кирил и Методи“ – I степен. Наградата му бе връчена от Варненския и Великопреласвски митрополит Кирил, Наместник-прегсегател на Св. Синод.

Весела ИГНАТОВА

„На пречистия Твой образ се покланяме, Благий, като просим прощаня на прегрешенията ни, Христе Боже“ (Тропар на Неделя Православна)

Братя и сестри, В днешната първа неделя от Великия пост се чества светото Православие, в спомен на възтържествуването му над всички лъжеучения и ереси. Векове наред Църква-

АМВОН

За светите икони

Проповед за Неделя Православна

та трябвало да се бори за запазване на истинското изповедание. Преминала през огъня на изпитания и мъки през първите три века, тя трябвало да се бори после около 500 години срещу ересите, плод на човешки измислици и умувания. За да се запази чистата вяра, били свиквани в различни години седем Вселенски събори, на които Светите отци мъдро изработили *Символа на вярата* и уточнили и други християнски основни положения.

Жестока била борбата за Православието. През VII век се надигнали лъжеучители, които отричали почитането на св. икони, което обявили за идолослужение. Иконоборците били не само люде из средата на обикновения народ. Иконоборци били и някои управници, даже византийски императори, които смесвали веровете въпроси с политически интриги и домогвания. Започнало се ужасно преследване. Иконите били изнасяни из храмовете и изгаряни. Почитателите на иконите били затваряни и жестоко измъчвани.

Иконоборците се основавали на втората Божия заповед от Моисеевото законодателство, в която се казва: „Не си прави кумир и никакво изображение на онова, що е горе на небото, що е долу на земята, и що е във водата под земята; не им се кланай и не им служи!“ (Изх. 20:4-5). Иконите не са изображения на идоли от рода на забранените в втората Божия заповед. Идолите и кумирите са изображения на несъщес-

тебна цел. На Моисей било казано да постави в построената от него скиния два херувима над ковчега на завета, изработени от злато (Изх. 25:18), също и на завесата да бъдат изтъкани множество херувими (Изх. 26:31). Когато евреите странствали из пустинята, нападнали ги змии, които хапели и довеждали до смърт. Тогава Бог заповядал на Моисей да направи медна змия и да я постави на дървен прът, та всеки, който поглежда с вяра към нея, да се спасява (Числа 21:9). И както Моисей издигна змията в пустинята, тъй и Бог Отец издигна Своя единороден Син на Кръст, „та всеки, който вярва в Него, да не погине, а да има живот вечен“ (Йоан. 3:14-15). Свещ. Предание говори за неръкотворния образ на Исуса Христа, който бил изпратен на едеския цар Авгар за изцеление. Преданието разказва, че св. апостол и евангелист Лука нарисувал образа на светата Божия Майка.

Защо е допуснат иконопочитанието в християнската църква? Необходимо ли е то? – Да!

Иконите са средство за християнско възпитание. Те са жива проповед. В православния храм и най-неграмотният вижда и разбира Божиите дела. Иконите са жива книга без букви. Те говорят постоянно и ясно даже на онези, които не желаят да чуят нещо за Бога и Неговите чудеса или за прославените мъже и жени, живели свято и благочестиво. Те въздействат и на хора, които са се отклонили от вярата и не се интересуват от

твуващи божества, на нещо, което не е божество, докато иконите са изображения на най-реално съществуващото – на Бога и Неговите светци. При това иконите само напомнят за Бога и светците и затова почитта към тях е почит към първообразите.

В св. Библия има Божии нареждания да се правят образи с богослу-

внието свято. Никой не може да оспори, че външната обстановка действа на душата. Това са свикнали даже и протестантите, които не употребяват икони в молитвените си домове. В много протестантски църкви ще видите изобразен Господ Исус и Неговия Голготски кръст. Това е признание за нуждата от символика и образи.

Представте си какво би бил нашият храм без икони и стенописи! Празна зала, която с нищо не напомня за Бога и Неговите дела, нито за Неговите светци. А сега пред очите ни са главните събития от живота на Господ – Спасителя. Дали ще се намери някой да мине с безразличие край изображението на Спасителя, който възкресява сина на бедната вдовица от Нанин? Всеки ще потръгне пред Неговата сила при иконата, напомняща за изцелението на разслабения (парализиран) от 38 години. Душата на християнина се насочва с умиление към Господа, който лекува слепи, недъгави, бесновати, възкресява мъртви... Нима не ще ни засегне майчината любов на св. Богородица, с която тя се отзовава на молитвите на нуждаещите се? Тук, в храма, ще видим образите на светите апостоли, пророци, мъченици и други Божии угодници, просияли със своята святост и дълбока вяра. Всеки темен образ е позив към покаяние и свят живот – наставление как да преодолеем пречките в своя живот и как да осящем вим на дело Христовото учение. Неволно прекланяме глава пред тях и устата зашепват молитва. Както майката скътва снимката на детето си, което е далеч и не го вижда, целува я и пренася чувствата си към хартията, на която е образът, така и ние ценим и целуваме иконата (образа) на Господ или Неговите светци. Това е истинският смисъл и цел на иконопочитанието. Бог в Своята безмерна милост промислително е допуснал при някои икони да стават много чудеса. Ще чуете да се говори за стотици чудотворни икони.

Преследването на иконите в Църквата продължило доста време, докато Седмият вселенски събор в 787 г. се произнесъл окончателно за иконопочитанието, като несъмнено угодно на Бога и полезно за вярващите дело. Въпреки това иконоборците продължили да преследват иконопочитателите чак до 843 г., когато при императрица Теодора иконопочитанието окончателно възтържествувало.

Братя и сестри,

Иконопочитанието е установено от Църквата Христова. Да се молим пред светите икони! Да ги поставяме по домовете си и като Божия закрила! Да почитаме и пазим светото Православие! Амин!

Ставр. ик. Иван КОНДАКОВ

Гласът на св. отци **Св. Игнатий БРЯНЧАНИНОВ**

За Православиеето и изкуствените му лъстители

Слово за Неделя Православна

„Ако вие пребъдете в словото Ми, наречените сте Мои ученици, и ще познаете истината, и истината ще ви направи свободни.“

(Иоан. 8:31-32)

Възлюбени! В началото на нашата проповед за Неделя Православна е естествено да зададем въпроса: какво е Православиеето? Православиеето е истинно богопознание и богопочитание. Тоест Православиеето е поклонение на Бога с дух и истина. Православиеето е прославяне на Бога с истинско (правилно) богопознание и богопочитание. Православиеето е от Бога прославяне на човека, на истинския Божи служител. То е обдаряване с благодатта на Всесветия Дух. Духът е славата на християните (вж. Иоан. 7:39). Където няма Дух, там няма Православие.

Няма Православие в човешките учения и умотворения. В тях господства лъжеименуван разум – плодът на падението. Православиеето е учение на Светия Дух, далено от Бога за спасение на човешките души. Православиеето, там няма спасение. „Който иска да се спаси, преди всичко почете Бога да държи съблюдава вера, а онези, които не я опазва вяла и непрочна, без всякакво съмнение, ще погине навеки“ (Символ на св. Атанасий Велики, патриарх Александрийски. Псалтир с последования).

Скърпено съкръпение е **учението на Светия Дух**! То е предпелено в Священото Писание и Свяшеното Предание на Православната църква. В него е заложено за нашето спасение. Скърпена е и нищо неземнина, и с нищо несравнима за всеки иднина от нас е нашата блажена участ във вечността. Толкова по-скърпено и надвишаваща всякаква цена е заложено за нашето блаженство – учението на Светия Дух.

За да съхрани за нас този залог, светата Църква изброява днес на всеослушание онези учения, които са породени от сатаната и са негово творение, които са израз на вражда към Бога, вредят на нашето спасение, като го отнемат от нас като хищни вълци, като змии смъртносноси, като крадци и убийци. Църквата избочилчават тези учения, за да ни опазват от тях и да призове прелъстителите се обратно към себе си. Затова и предава тези учения на анатема, както и онези човещи, които упорито се придръжат към тях.

Анатемата

Думата **анатема** означава отлъчване, извержение. Когато Църквата предава на анатема някакво учение, това означава, че учението съдържа в себе си хула против Светия Дух, и заради спасението е необходимо то да бъде избочено и отстранено подобно на отвора от хана.

Когато се предава на анатема даден човек, това означава, че той е усвоил богохулното учение безвъзвратно, лишавайки от спасение и себе си, и онези близки, с които споделя своето мислене. Когато човек вземе решение да изостави богохулното учение и да приеме учението на Православната църква, той е длъжен, според

правилата на Църквата, да предаде на анатема тлъжеименето, към което досега се е придръжал и което го е погубвало, отчуждавайки го от Бога, държейки го във вражда с Бога, в хула към Светия Дух, в общение със сатаната.

Смисълът на анатемата има значението на духовното църковно изключване от недълата на човешкия дух, които причиняват вечна мъртвост.

Вечна смърт причиняват всички човешки учения, които водят към собствено философстване, почерпано от лъжовния разум, от плътското мъдруване (това философстване е обща характеристика на падналите духове и човещите), а не към откриването на Господ учение за Бога. Човешкото философстване в учението на християнската църква е нарича ерес, а пък неговите последователи – **зловещици** (Лествица, Слово 1).

Ересите

Апостолът към числото на плътските дела причислява ересите (Гал. 5:20). Те спадаат към плътските дела по силата на своя източник – **плътското мъдруване**, което е смърт, което е вражда с Бога, което не се покорява на Божия закон, нищо пък може (Рим. 8:6-7). Те принадлежат на плътските дела по силата на своите последствия. Като отчуждават човешкия дух от Бога и го съединяват с неговия главен грях – богохулството, те го предават на поробване от страстите подобно на изоставеници от Бога, подобно на човек, отгледан на собственото си паднало естество. Когато се помрачи тяхното неразумно сърце – казва апостолът за онези мъдрещи, които се отклоняват от истинното богопознание, – те започват да обезумяват, като наричат себе си мъд्री, подменяйки така Божията истина с лъжа: „Затова Бог ги предаде на срамнотни страсти“ (Рим. 1:21-22, 25-26).

Ересарците

Срамнотни страсти се наричат разноразличните блудни страсти. **Поведението на ересарците** (бащите на ересите, *вел. бел.*) било разнотро: Аполонийр имал прелюболюбива връзка, Евгийр бил особено подвластен на страстта на сребропозлатието, Арий бил развратен до невероятност. Когато на Първия вселенски събор (Никеийският) започнали да пеят неговото песнопение,

всички видове грях, непрекъснато се ваят в тях, преминавайки от един грях в друг. Отдават се и на сребролюбие, и на чревоугодничество, и на прелюбобие. Нямайки възможност да извършват плътските грехове телесно, те ги извършват чрез мечтания и утеснения. Утеснили са безплътното естество на порочите, своенствени на плъти. Развили са в себе си тези неестествени порочи несправилно поетиче, отколкото биха могли да бъдат развити те сред човешките. Затова и свети Василий Велики нарича падналите духове **родители на страстите** *плътски саблоти*.

„Как пада ти от небето – възкликва пророкът за падналия херувим, – денниче, сице на зора! Разби се о земта ти... А в сърце на душаме: ще възляза на небето, ще изидна престолата си по-горе от Божийте звезди... ще бъда подобен на Всевещия. Но ти си свален в ада, вдъх прееплозидна... ти си захвърлен в каменни ровове... ти си като тлъкан трун“ (Ис. 14:12-15, 19).

Грехът на богохулството

Падналите духове, като държат в себе си началото на всички грехове, се стараят да възлечат човешите вси всички тях, с едничката цел и стремеж да ги погубят. Те ни възлечат в разнообразно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Грехът на богохулството, който съставлява същността на всяка ерес, е най-тежкият грях, като грех, принадлежат лианото на извержените духове и съставляващо тяхното отличително свойство. Падналите духове се стараят да покритят всички грехове под благовидно покривка, наричана в аскетическия театически писания *опровержана*. Те правят това с цел да бъде поудобно на човек да се прелъсти, похленено да се съглася да приеме греха. По същия начин подгватват и е богохулството. Стараят се да го покритват под великолелно наименование, пишнотна красноречие, възвишена философия.

Страшно оръдие е в гръстите на еретичните ереси! Лукватите духове са погубили посредством ересите цели народи, забележвано похвалявайки у тях християнството, като го подмента с богохулно учение, като украсяват смъртносното учение, именувайки го очетено, **истинно**, **възстановено** християнство.

Лъстата на ереста

Ереста е грях, извършван се преумушечно в ума. Този грях, бидейки приет в ума, влиза в общение с духа (на човека), разлива се из тълото, оксервявайки самотни ни тълото, което така или иначе има способността да приема освещение чрез общението с Божествената благодат, както и да се оксервява и заразява чрез общението с падналите духове. Грехът на ереста е трудно различим и малко повият за непознаващите се определено християнствено и затова те, в своята простота, неведствие, равнодушие и повърхностно използване на християнството, лесно биват упавани в неийнотни грехи.

Уловени от лъстата на ереста навремето са били прелюболюбиве Иоанкии Велики, Герасим Йордански и някои други Божии угодишци. Ако тези свети мъже, които са волели живяне в изключителна грижа за своето спасение, не са успели отведнъж да схванат прикритното богохулство, то каква да кажем за онези, които прекриват живота си в житейския грижи и нямат достатъчно познание за вярата?! Как такива да схванат смъртносната ерес, когато тя им се представя в украсената обивка на мъдрост, праведност и святост?! Ето това е причината, поради които цели човещи об-

щества и цели народи лесно са склонили под игото на ереста. По тази причина е и много трудно тяхното обръщане от ереста към Православиеето. Много по-трудно, отколкото за един неверник и идолопоклонник. Защото ерестите, клопяйки към безбожие, по-лесно се различават и изостават, отколкото онези ереси, които по-малко са се отдалечили от православната вера и затова са и поприкрити. Така например, римският император равноапостолният Константин Велики написал писмо на свети Александър, патриарх Александрийски – избочилчители на Ариевата ерес, в което го уещавал да прекрати спора, нарушаващ мира заради някакви си **празни слова**. Но с тези слова, названи **празни**, се отхвърляла божествеността на Господ Исус Христос, унищожавало се самото християнство. Така неведението дори у светиите мъже, иначе ревенители на благочестието, правено възможност за тях да схванат козните на лъжовната ерес.

Изцървяването чрез анатема

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

Ереста, бидейки тежък грях, грях смъртен, трябва да се лекува бързо и решително като грях на ума, да се лекува с искрениот възлечат в разнотробно угаждане на плътта – в користолюбие, в славолубие, изнивяйки пред нас предметите на тези страсти с прелъстителна живонос. Особено се стараят да ни възлечат в гордост, от която избиват като от семена лиандот на враждата към Бога и на богохулството.

квата ще поразява с анатема в името на нашето спасение. Ако ние и всекога да сме ги отхвърляли, то да утвърдим с гласа на Църквата тяхното извержение. Духовната свобода, лекота, сила, които непременно ще усетим в себе си, ще засвидетелстват пред нас правилността на църковното действие и истинността на благовестеното от нея учение.

Анатематизми

Църквата възгласява: „Като обличаваме и възвръщаме онези, които приемат Божественото откровение и покриват разума си на него, татъчваме и анатемосваме онези, които се отлъчват на Истината, ако те не се покаят пред Господ, Който очаква тяхното обръщане и покаяние. С това ние следваме Свяшеното Писание и държим Преданието на древната Църква.“

На онези, които отричат Божийте битие и утвърждават, че този свят е самотен и всичко в него става случайно и без промыслъ Божии – **анатема**.

На онези, които казват, че Бог не е Дух, но плът, или пък, че Той не е праведен, мислосъден, премъдръ, всезнаещ, и който произнасят други подобни хули – **анатема**.

На онези, които дръзват да говорят, че Сийтъ Божии не е единствен и не е равночестен на Отца, и казват същото и за Дух Светий, и която не изповядват Отца и Сина и Светия Дух като един Бог – **анатема**.

На онези, които безумно говорят, че за нашето спасение и очистване от греховете не е било необходимо присъствието в света на Сина Божии в плът, ижегосвено даброволно страдаше, смъртъ и възкресение – **анатема**.

На онези, които не приемат благодатта на проповядването от Евангелието изкупилисе, като единствено средство за истинно оправдание пред Бога – **анатема**.

На онези, които дръзват да говорят, че Пречистата Дева Мария не е била преди раждането на Христа, при самото раждане и след раждането Дева – **анатема**.

На онези, които не вярват, че Духът Светий умври пророците и апостолите и чрез тях ни възвести истинския път към човешното спасение, потвърждавайки това с чудеса, и също не вярват, че сега Той обитава в сърцата на верните, и истинския християни и ги наставлява на всяка истина – **анатема**.

На отхвърлящите безсмъртното на душата, края на света, бъдещия суд и вечното въздъание за добродетелите на небесата, и вечното осъждане за греховете – **анатема**.

На отхвърлящите светите тайнства, изрешавани в Христовата Църква – **анатема**.

На отхвърлящите Съборите на светлите отци и тяхното предание, което е съгласно с Божественото Откровение и се пази благовестно от Православната Съборна Църква – **анатема**!

(Из Пъководение в Неделя Православна)
Божествената Истина се възвълечеви, за да спаси чрез Себе Си нас, погналите от приемането и усвояването на убитвенствата лъжа. И още вешче Тя: „Ако вие пребъдите в словото Ми, наришата сте Мои ученици, и ще познаете истината и истината ще ви направи свободни“ (Иоан. 8:31-32).

Превод от руски: **М. ИЛИЕВА и А. ХРИСТОВА**

СВЕТА ЧЕТИРИДЕСЕТНИЦА

ДЕСЕТ ПРАВИЛА ЗА ВЕЛИКИЯ ПОСТ

Често слушаме и говорим за Великия пост като за особен период от време в живота на Църквата: време на по-продължителни самоограничения в различни сфери на живота, време на внимателно вглеждане в собственото духовно състояние.

Има богослужение, заради което не е ерх човек да изостави работната си в по-ранен час. Такива богослужения са: Великият канон на св. Андрей Критски – през първите четри дни на Великия пост, малките полевещия с Богородичнен акафист – в петтепятия Вечери, Богослуженията през Страстната седмица.

Но за да не превърнем Великия пост в месечен и поавнона трудна и безсмислена действо, а да го премиснем в присъствието на Господ и Неволивте ученици, релгно е да се придръжваме към някои важни правила.

1. Винаги се рабвайме!

„Винаги се рабвайте. Непрестанно се молете. За всичко благодарете“ (1 Кор. 5:16-18). Този мъдр съвет на апостола е най-важният и особено необходимостен гни.

Унищени е тежката съблазна, още повече когато нимааш реална причина за него: „Как ще я карам сега без Вкусна храна? Ще трябва да се откажа от удоволствия и развлечения! Богослуженията ще станат ужасно дълги!“

Продължителните богослужения – та това са най-възвишените образци на средновековната поезия, философия проникновения за назначаването на човека в вечността, живо чувство на единение с всички молещи се люде и общение със Самия Бог.

2. Храмовата молитва

Нерядко, а може би дори по-често разпространен, е и другият вариант на Великопостното учение: „Нямам възможност да постя според правилата. Не успявам да посещавам редовно литургиите. Не успявам на светската суета.“

И макар да прозвучи банално, то все пак съставлява вярно: не забравяйте, че Бог ще си да отгледим не своите спомоси и нозе, а сърцата си. Той вижда не само чистосърдеченото у човешката душа, но вижда и нейната немощ.

Постоянната памяет за Бога – това е, което ще ни излъбъва с неомславаща радост в Неа!

2. Непрестанно се молеме!

Не можем, естествено, всички да постигаме

свухастки нийва на постигнутието, но си заслужава да се обдумлим как в няколко крачки по-напред го идеанния образец.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви. Добавете към тях и Великопостната молитва на прел. Ефр. Сирин (*Вж. на стр. 8*). Добре ще бъде да се придръжваме стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с текстовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с тексовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с тексовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с тексовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с тексовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с тексовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

Добре е да отделим за молитви повече време от обичайното. Добре е да възлчим по-голяма средногомоност и в богослуженията – понокова дори е полезно да вземем се себе си книжка с тексовете на Богослуженията. И се придръжвайте стриктно към своето молитвено правило. Оставайте компютра поне полюбен час по-рано, за да си четете понокиото Вечерните молитви.

1. Вярваме в Бога и вярваме на Бога. Едното е различно от другото. Защото *вярвам на Бога*, означава да приемаш обещанията, които Той ни е дал за сигурни и истински; докато *вярвам в Бога*, означава да имаш правилно мислене за Него. Тоест ние трябва да притежаваме и двете, като и в двете ние да сме истински. И то така да ги притежаваме, че да сме уверени в Бога повече, отколкото ако дори с очи да сме Го видели. И да сме верни на Бога, в Когото е нашата вяра, и като верни, така от Него да бъдем оправдани, според както е казано: „Повярва Авраам на Бога, и това му се вмени за оправдание“ (Рим. 4:3).

се устремява към възвестените блаженства, а към онова, което прогневява Господ, ти кажи ми как може такъв да се смята за вярващ на Бога? Казано е: *Покажи ми вярата си в твоите дела и които между вас е мъдр и изкусен, нека покаже чрез своето добро поведение делата си в кротост и мъдрост* (вж. Яков. 2:18; 3:13).

5. Така това, че ние истински вярваме на Бога, или, с други думи, че съзнаваме за истински и сигурни дори и още неизпълнените Му обещания и предупреждения към нас, се проявява чрез нашите добри дела и изпълняването на Божиите заповеди. А пък това, че правилно (православно) вярваме в Бога, тоест, че добре, твър-

Себе Си понизи, възприемайки заради нас свойствения ни образ, и от Приснодева Мария с благоволенieto на Отца и съдействието на Светия Дух бе заченат и се роди, и като истински възплътен, стана подобен на нас във всичко с изключение на греха, пребивавайки какъвто е бил, истински Бог в същата Ипостас и след възплъщението. Върши божествените неща като Бог и човешките като Човек, и бидейки безстрастен, безсмъртен и вечен като Бог, се подложи непорочен на човешки страдания, и бе разпнат и умря, и бе погребан, и на третия ден възкръсна, и чрез смъртта и възкресението Си унищожи властта на смъртта. А след възкресението Си се яви и се възнесе на небесата, и сегна от отгясно на Отца, единично и съпрестолно, като направи и нашето естество равночестно на Бога. И в това естество (т.е. в човешката природа, възприета от Него при възплъщението) ще дойде отново със слава да съди живи и мъртви, призвани тогава за живот от силата на Неговото Пришествие, и ще въздаде всекиму според делата.

Като познаваме тази сетивна и описуема човешка природа, която Той прие от нас, ние Го изобличаваме на иконите и благочестиво Му се покланяме, също както и на нея – рогилата Го в девство, както и на онези, които съвършено са Му угодили. Почитаме и се покланяме и на символите на Неговите страдания, и особено на Кръста, като на божествено знамение на победата над общите врагове. Като Го поменаваме ежедневно, според заповедите Му, ние и извършваме свещенодействено божественото дело (т.е. Божествената Евхаристия), и ставаме Негови причастници. Съгласно Неговите заповеди преди всичко ние се кръщаваме, също и кръщаваме в святото и достойно за поклонение име на Отца и на Сина и на Светия Дух.

9. От предвечния и безначален Отец изхожда и Светият Дух – събезначален на Отца и Сина като безвременен, но не и безначален (по Причина на Битието Си), защото и Той има за Корен, Начало и Причина Отец, от Когото преди всички векове постоянно и безстрастно изхожда, произлизайки неделимо от Отца и Сина, като произхождащ от Отца, и почиращ си в Сина; имащ неслитно и неделимо (от Тях) различие; Бог истинен и Сам от Бога, не Различен като Бог, но друг като Утешител, като Дух Свети самоипостасен, имащ битие от Отца и изпращан чрез Сина в началото на живота вечен и за залог на бъдещите и винаги съществуващи блага. Сам виновник за всичко, дошло в живот, защото в Него всичко стана. Той е Същият, Които е и Отец и Син, с изключение на неродеността (която се явява свойство на Отца, бел. прев.) и раждането (което се явява свойство на Сина, бел. прев.). Той е изпратен от Сина на Неговите ученици, т.е. бил е явен, защото в този смисъл трябва да се разбира „изпращането“ на Светия Дух. Защото как иначе би бил изпратен Вездесъщият и Неотделим от Изпращащия? Затова Светият Дух се изпраща не само от Сина, но и от Отца, и идва Сам (по Своя воля). Тоест идването или явяването на Светия Дух е общо дело на Отца, Сина и Духа.

10. Той (Светият Дух) е явен не по същност, защото никой никога не е видял, нито е възвестил Божественото естество, но по благодат, сила и действие, които са общи на Отца, Сина и Светия Дух. Личното свойство на всеки от Тях е Ипостасна на всеки и това, което се съзрява ипостасно (лично) по отношение на Нея. Общото за тях е не само онова, което е недостъпно за зрението, превъзхожда всяко име и е присъщо само на Бога, т.е. неучастваемото от никой друг (ὐμετέκτος) Божествено Естество, но също и благогатта и силата, действието и сиянието, нетленното и царството, и всичко онова, чрез което Бог общува

Ha стр. 7

НАШАТА ВЯРА

Св. Григорий ПАЛАМА

ИЗЛОЖЕНИЕ НА ПРАВОСЛАВНАТА ВЕРОИЗПОВЕД

В какво се е изразила вярата на Авраам, че да бъде оправдан? Той приел обещание от Бога, че в семето му, което е бил Исаак, ще се благослови цялото израилско племе. След това получил от Бога повеление: да принесе в жертва Исаак, който тогава бил още дете, въпреки че единствено чрез него трябвало да се сбъдне изпълнението на обещанието. И без ни най-малко да възразява, бащата бил готов със собствените си ръце да заколи момчето, като в същото време вярвал, че обещанието, което предстояло да се сбъдне, е сигурно и непоклитимо.

2. Виждате ли каква е оправдаващата вяра? Но и на нас Христос е обещал да наследим вечен живот, награда, слава и царство, след което е заповядал да живеем бедно, да постим, да водим скромни и оскъдни живот, да се готвим за смъртта, разпийки себе си със своите страсти и желания. И така, ако се постареем да направим това и повярваме на Божието обещание, то значи, че и ние, подобно на Авраам, сме вярвали на Бога и това ще ни се зачете за праведност.

3. И виждате какво последвало: готовността да принесе Исаак на заколене станала не само мощно свидетелство и разкриване вярата на Авраам, но и причина от неговото семе именно да се роди Христос, чрез Когото се благословили всички земни племена и се изпълнило обещанието. Защото така сякаш Бог станал дължник на този, който заради Него дал своя единороден и собствен син, така че заради него и поради даденото му обещание Той на Своя ред да даде Своя Единороден и Собствен Син.

Така е и при нас: целомъдрието и праведността, смирението и търпението към онези, които по един или друг начин ни причиняват зло, раздabanето на имуществото, също и злостраданията на тялото в поста и бденията, и простишко казано – разпиването на себе си със страстите и желанията в изпълнение на Божиите заповеди не само показва доколко истински вярваме на Христовите обещания, но и, така да се каже, на свой ред задъжвава Бог да ни дарува вечен и неизменен живот, награда, слава и царство.

4. Затова и Той, като гледал към Своите ученици, говорел: „Блажени бедните духом, защото тяхно е царството небесно. Блажени плаещите... Блажени милостивите... Блажени изгонените заради правда“ (Мат. 5:3, 4, 7, 10), и: „Горко вам, богати... горко вам, преситените... горко вам, които се смеете... горко вам, когато всички човеци заговорят добро за вас“ (Лука. 6:24-26). А такъв, който не

до и благочестно мислим за Него, по какъв начин да го проявим? – Чрез нашата вероизповед, съгласно тази на богоносните Отци. Тоест нелъжовната вяра в Бога се проявява не само в противенето на пълтските страсти и клопките на лукавия, но и в противенето срещу острастените хора, съблазняващи и подмамващи към порочни наслади. Така че правилната (православната) вяра в Единия истинен Бог се проявява не само в противенето на невежеството и на внушенията на врага, но и в противенето срещу нечестивите хора, които похищават и повличат и други към тяхната погубел. А пък помощ голяма ни се дава и за едната, и за другата вяра не само от Бога и от вложената в нас познавателна сила, но и от добри ангели, и от благочестиви и живеещи по Бога човеци.

6. Затова и общата ни духовна Майка и Кърмилница – Христовата Църква, днес още по-явно и всемирно възвестява просиялите в благочестие и добродетели, и техните свети Събори, и определените на тях божествени догмати. А заедно с това яви основно оплвърляя привържениците на нечестие (ересите) и техните лукави мисли и кроежи, та да може ние истински да се отвърнем от тях и като следваме мислещите по Бога, да вярваме в Единия Бог – Отец, Син и Свети Дух; от Когото и чрез Когото, и в Когото всичко е станало; Които е преди всичко и над всичко, и във всичко, и превъзхожда всичко; Единица в Троица и Троица в Единицата, неслитно единена и неразделно различаема. Бидейки Единица, Тя е и всемогъща Троица.

7. Отец безвременен и безначален, и вечен, единствена причина и корен на умозерцаемата божественост в Сина и в Светия Дух; не един Творец, но само един Отец на Сина, и един Извеждащ Светия Дух; Вечносъществуващ и винаги същият Отец и Извеждащ.

8. На Този един Бог Отец Един е Синът, съвечен Нему и събезначален с Него по време; но не и безначален (по Причина на битието Си), като имащ Отца за Родител и Корен, и Източник, и Начало, от Когото Единият е произлязъл преди всички векове безтелесно и безстрастно, неизменен и роден, но без да се отделя (от Отца); Бог от Бога, не като да е друг Бог, но друг по това, че е Син; Вечносъществуващ и винаги съществуващ Син, и винаги съществуващ неслитно у Бога; Живо Слово, Истинска Светлина, ипостасна Премъдрост, Причина и Начало на всичко съществуващо, тъй като чрез Него всичко е станало (е сътворено). Които, при изпълването на времето, както са предrekli Пророците,

От стр. 6

и по богатост се съединява със светите ангели, а също и с човеците.

Нито разделението и различието на Ипостасите, нито разделението и разнообразието на божествените сили и действия отстъпват на (Тяжното) единство и пълнота. Затова ние вярваме в Един Бог, в едно триипостасно и всемогъщо Божество; и тържествено възвестяваме тези, които са Му угодили в тази вяра. А пък отхвърляме невярващите по този начин, които са оглавили собствени ереси или напълно са последвали ереси-арси.

Да ви бъде известно, братя, че лукавите страсти и нечестивите учения навлизат едни чрез други, като взимат място от справедливото Божие отдръпване (изоставяне на такъв род човеци, бел. прев.).

11. Това, че от нечестието се настанява (сред човеците) многосложният възел на греха, ни е поучил великият Павел, пишейки до елните: „А понеже се не опитаха да имат Бога в разума си, но като познаха Бога, не Го прославиха като Бог, нито Му благодариха, то Бог ги предаде на извратен ум да вършат онова, що не прилича, бидейки изпълнени с всяка неправда, блудство, лукавство, користолюбие“ и пр. (Рим. 1: 28, 21, 29). А пък това, че чрез греха на свой ред бида въвеждано нечестието, личи от многото горко потърпевши от него. Така Соломон, след като се отдал на пътски наслади, се увлякъл в идолопоклонничество. Победеният от крайно властолюбие Йерооам принесъл в жертва златни тельци. Предателят Юда поради болезненото си сребролюбие паднал в богоубийство.

12. Поради всичко това, нека кажем, че вярата без дела е мъртва и призрачна, а делата без вяра са напразни и безплодни. Затова богатата на Духа е съединила днес, в това свято време на Пост и на упражняване в добродетели, както възхвалява на тези, които правило са преподавали словото на благочестието (т.е. на Православната вероизповед, бел. ред.), така и публично отхвърляне на онези, които неправославно са преподавали, та ние, съединили ги двете (вяра и дела) заедно, да побъзгаме и вярата чрез дела да постигнем, и на болките печалбата чрез вярата да получим.

13. Само че лукавите страсти и нечестието не само че се пораждат едни от други, но и са подобни едни на други. И накратко ще поясня това на баща любезност, като говоря за произлезлите от нас (от нашата среда) шнослави.

Както Агам, като получил от Бога власт да вкухва от всяко райско дърво, не се задоволил с всичко това, но убеден от змиийския съвет на древното начало на злото ял от единственото дърво, до което му бе заповядано да не се докосва, така е и с Божиите блага, и въобще с добротествените дарования, предоставени от Него за употреба в тях на желаещите, според влазното: „С всичко, което Бог е, ще бъде удостоен по богатост и човечкост, с изключение само на мъжественост с Бога по същност на естеството (природата)“. Има обаче такива, които учат, че ние трябва да участваме и в свръхсъщностната Божия същност, и дори заявяват, че е възможно по съответен начин и да я именуваме; и като подгражават на древния виновник на злото – змията, тълкуват изкривено и извращават думите на светиите, както е изтъкувала Божиите слова.

Но ние, като сме приели и сила от Господ да стъпваме върху змии и скорпици, както и срещу всяка вражеска сила, всяка нейна хитрост и настъпление срещу благочестието и благочестното гражданство, успешно ще съкршум и ще излезем победители във всичко, ще получим небесните и чисти венци на праведността в Самия Христос, непогукниия Съдия и Подател на въздаянията, на Когото подобава всяка слава, чест и поклонение, с Безначалния Негов Отец и Пресветия, Благ и Животворящ Дух, сега и винаги, и во веки веков. Амин.

О вере, Омилія VIII, Беседы (омилии) святителя Григория Паламы

Превод от руски: Тая ВЪЛЧАНОВА

Редакция по оригинала (Περὶ πίστεως: ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσεβείαν ὁμολογίας ἐκθεσις, PG.151:93-104) Анула ХРИСТОВА

СИНАКСАРНИК

СВ. ЦАРИЦА ТЕОДОРА II –

От стр. 1

Историческата хронография (Theophanes continuatus) разказва как Теодора била заварена от шута Дендрис да се моли пред икона и той я издал на императора. Разrazil се семеен скандал, в който разгневеният Теофил обвинил съпругата си в идолопоклонничество. Въпреки всичко, Теодора тайно от съпруга си успяла да възпита децата си в иконопочитание. Те често гостували в дома на майка ѝ Флорина. Една от малките ѝ дъщери веднъж дори се похвалила на баща си как в дома на баба им имало прекрасна кукла, на която се молили и я целували с благоговение. Теофил не наказал тъща си, но заповядал децата му повече да не посещават баба си. Някои историци дори отбелязват, че цялото обкръжение на императора било на страната на иконопочитанието, за което знаел и самият той.

На смъртния си одър император Теофил посочил Теодора за регент на малолетния император Михаил III. Тя управлявала заедно с регентски съвет, който се състоял от логотета Теокист, брат ѝ Варда и дяло ѝ Теодор, който също бил страстен иконопочитател.

След неговата смърт на 20 януари 842 г. Теодора официално станала регент на малолетния император Михаил III. Тя управлявала заедно с регентски съвет, който се състоял от логотета Теокист, брат ѝ Варда и дяло ѝ Теодор, който също бил страстен иконопочитател.

Регентството на Теодора постигнало важни вътрешни и външнополитически успехи: ред военни успехи срещу арабите, полагане усилия за християнизирването на българите и хазарите. Благодарение на далновидната си финансовата политика императрицата успяла да напълни и държавната хазна, като самата тя избягвала разкоша и разточителството.

Но една от основните цели на императрицата след смъртта на съпруга ѝ била възстановяването на иконопочитанието и слагане край на църковната криза поради ереста на иконоборството, която трясала империята вече близо едно столетие.

Няколко дни след смъртта на Теофил регентството свикало църковен събор (Констан-

тинополски събор, 842-843 г.).

За да се прекрати официално иконоборството, царица Теодора решително отстранила от патриаршеската катедра иконоборца Йоан VII Граматик. За целта написала писмо до патриарха, с което го моела да се оттегли от катедрата. Той поискал да му дадат време за размисъл, през което време успял да инсценира опит за убийство, като си нанесъл лека рана и обвинил императрицата, че тя е изпратила хора, за да го убият. Веднага било проведено разследване, което доказало, че патриархът се е самонаранил нарочно, за да предизвика смут в обществото. Така на Събора Йоан Граматик бил низвергнат заради направения „опит за самоубийство“; отлъчили го от Църквата и го заточили в имението му.

Съборът от 843 г. избрал и нов патриарх иконопочитател – свети Методий Константинополски (паметта му се чества на 14 юни); приел Томос за необходимостта от възстановяването на почитта към иконите; потвърдил решенията на Вселенските събори, като най-вече възстановил учението на Седмия вселенски събор за иконопочитанието и предал иконоборците на анатема.

Света царица Теодора се явила пред Събора с молба отците да не анатемосват покойния ѝ съпруг и да го опростят от греховете. На възражението на патриарх Методий, че Църквата може да опрощава греховете само на живи хора, които са се покаляли, императрицата отвлърнала, че Теофил преди да почине се е разкалял за всичко сторено и целунал иконата, която тя му донесла. Съборът удовлетворил молбата на императрицата и наредил в продължение на няколко седмици във всички храмове

да се четат молитви за спасение душата на покойния император.

Съгласно решенията на Събора, всички архиереи иконоборци били отстранени от катедрите им и заменени с иконопочитатели.

В чест на този Събор, който възстановил иконопочитанието, царица Теодора организирила в Първата неделя от Великия пост (11 март 843 г.) велелепно църковно тържество във величествения храм „Св. София“, с което се и поставило началото на ежегодния църковен празник Тържество на Православието. С този празник и досега всяка година Православната църква отбелязва значението на решенията на този Събор за цялото православно християнство, с които било възстановено истинското учение на Православието.

За целта в Константинопол с пици шествия били пренесени светите мощи на знаменитите иконоборници Теодор Студит и патриарх Никифор, пострадали заради вярата си и починали в изгнание. Начело на шестивия били лично царица Теодора II и синът ѝ – невръстният император Михаил III.

Гробницата на първия император иконоборец Льв III Исавър била разрушена. А върху византийските монети отново се появило изображението на Господ Христос.

Започнало и преследване на отявлените иконоборци и еретици. Така например, царица Теодора организирила военни походи срещу огнищата на павликянството в Мала Азия. Имуществото на хиляди павликяни било предадено на църковната хазна, но с това така и не се сложило край на разпространението на тази ерес, чито последователи заснавали на страната на нахлуващите арабски нашественици.

Невърстният император Михаил III растял в това време под надзора на чичо си Варда, от когото получил, според историческите хронографи, възможно най-пошлото възпитание, отдавайки се на пиянство и разпуснат живот, което му спечелило прозвището Пияницата. Често организирил шутовски сборища и осмивал дори църковните служби. Варда целял с това сестра му, царицата, да бъде отстранена от регентството и той да остане единствен наставник на младия император.

През 856 г. по настояване на Варда шестнадесетгодишният Михаил III заповядал да убият логотета Теокист. Това разтърсило вече до край царица Теодора и тя проклеяла своя син, свикала през същата година Синклита и след като дала отчет за състоянието на държавната хазна, официално се оттеглила от регентството и напуснала палата със своите дъщери, предавайки властта на Михаил III.

Хрониките разказват, че тя била постригана за монахиня и заедно с четирите си неомъжени дъщери заживяла ограничено и бедно в двореца „Кариан“. Там, вече като преподобна, Теодора водела тих молитвен живот, а по-късно видяла убийството на брат си, както и това на сина си, убит през 867 г. от ръката на Василий I Македонец, който заел императорския престол.

Кога точно е била преместена в манастира „Гастрин“, основан от майка ѝ Теокиста, не се знае с точност. Приема се, че това е станало 8 години преди праведната ѝ кончина, която настъпва на 11 февруари 867 г. Нейното нетленно тяло било положено в същия манастир.

През 1460 г. турците предават мощите на св. царица Теодора на жителите на остров Корфу, където се съхраняват и до днес в съборната митрополитска катедра.

Императрица Теодора е канонизирана за светица от Църквата заради заслугите ѝ за възстановяването на иконопочитанието и учението на православната вяра.

Православната църква почита паметта ѝ на 11/24 февруари.

Съставител: Анула ХРИСТОВА

ПРАЗНИЧНИ БОГОСЛУЖЕНИЯ

Пет години достойно патриаршеско служение

От стр. 1

Край св. Трапеза със светейшия владика застанаха Техни Високопреосвещения: Ловчански митрополит Гавриил, Старозагорски митрополит Киприан и Видински митрополит Даниил; още и Негово Преосвещенство Мелнишки епископ Герасим – гл. секретар на Св. Синод и председател на ЦН на ПКСХП „Св. Александър Невски“, архим. Василий – протосингел на Софийска митрополия, архим. Пахомий – ректор на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ и игумен на Дивотинската св. обител, прот. Николай Георгиев – началник-отдел „Връзки с обществеността“ при Св. Синод, храмовото духовенство, предстоятели на софийски храмове, свещеници и дякони от столицата, към които се присъедини и гостът от Москва – дякон Иля Кокин, д-р по културология и богословие.

В съборното богослужение взеха участие и постоянните представители у нас на поместни

митрополит Гавриил подчерта заслугата и ролята на патриарх Неофит за това Българската църква да служи вярно на богохранимото си паство и на Бога.

„Нека и занапред Всемилостивият и Всещедър Бог, в Когото Вие искрено вярвате и на Когото вярно служите през целия си житейски път като монах и епископ на Църквата Христова, все така щедро да излива над Вас и над цялата ни Православна църква Своята благодат, а Пресветият Негов Дух все така неизменно да наставлява всички нас в ходенето по Божия път и в изпълнението на спасителните Божии заповеди, и, според обещанието на нашия Господ и Спасител Христа Исуса, всякога да ни упътва във всяка истина (Йоан. 16:13).

За много и от Бога благословени години, Ваше Светейшество! Честит празник и честита годишнина!“ – завърши словото си митрополит Гавриил и поднесе на

църкви: на Руската патриаршия – архим. Филип (Василцев), и ставр. ик. Нелуц Опря – представител на Румънската патриаршия.

От хорския балкон патриаршеският хор под диригентството на доц. Димитър Димитров с вещица изпълняваше литургийните песнопения и допринасяше за молитвената и тържествена атмосфера в храма.

След литургията бе отслужен благодарствен молебен, предстояван лично от Негово Светейшество Българския патриарх Неофит. Обща молитва към Бога – за застъпничество на първосветителя на родната ни Църква, българския народ и страната ни, отправи цялото църковно изпълнение, събрало се в множество в патриаршеската катедрала.

В края на последованието от името на Св. Синод на БПЦ-БП поздравление и благопожелания по повод петата година на патриаршеското служение поднесе Негово Високопреосвещенство Ловчански митрополит Гавриил, който е пети по старшинство сред митрополитите. С чувство на признателност и братска обич той се обърна към светейшия ни патриарх, като каза: „През тези първи пет години на патриаршеското си служение Вие се доказахте като достоен приемник и продължител на заветите и делото на приснопаметния наш отец и патриарх Максим и на всички прославени предстоятели на Православната ни Църква от миналото. С архипастирска ревност, с много мъдрост и незлобивоство, но и с твърдост по чистотата на нашата богопредадена и спасителна православна вяра, вече пет години Вие уверено направлявате църковния кораб през водите на бурното житейско море, като го запазвате цялостен и недокоснат от стихииите на *мира сега* и от всеки опит на противника на човешкото спасение този кораб да бъде отклонен от своята богозададена цел, която е богообщението и вечното спасение на повереното Ви от Господа словесно стадо, мирът и радостта в Светия Дух“.

патриарха красив букет цветя.

Патриарх Неофит отправи топла благодарност към изпълнителите храма духовенство и богомолен народ, патриаршеските хора и служители и каза: „Прекланям се пред неизповедимия Божии промисъл и молитвувам за всички вас и цялата ни Църква, и заедно с Псалмопевица изповядвам, че „на Господа Бога възложих упование си“ (Пс. 72:28); че „в Бога е моето спасение и моята слава; крепостта на силата ми и моето упование са в Бога“ (Пс. 61:8).

Към Него, в Троица прославян, въздигам през всички дни от служението си моята молитва и в Неговото свято слово търся вярно наставничество в решенията и действията си, като избран от Него и Неговия народ архипастир в светлата Църква Христова.

На Него възлагам вярата и надеждата си, от Пресветата наша Владичица и всякога Дева Богородица измолвам майчинския ѝ покров, а моя небесен застъпник, светия мъченик Неофит, и всички Божии светии моля за по-

мощ и застъпничество. Нека всички те да бъдат над нас и над целия православен български народ и да ни предпазват от всяка беда и зло обстоятелство. Не забравям и се старая вярно и безукорно да следвам примера на всички древлепросияни български патриарси, както и заветите към мен на моя приснопаметен предшественик, о Боже почившия Светейши патриарх Максим, който ръководеше Църквата ни с много мъдрост и архипастирска любов и който остави за мен и за всички нас пример на беззаветна любов към Бога и Неговото дело, полагайки много усилия за съхраняването на църковното единство и за всяко благопреуспеяване на Православната ни Църква и на нашето скъпо и мило Отечество...“

Той благодари на събратята си архиереи за добрите им благопожелания, които приема като насърчение за служението му и каза още: „Вярвам, че нашата братска в Христа любов и

нашето единство и единомислие ще пребъдат и занапред, както ни е заповядал Сам Господ Исус Христос: „Пребъдете в Моята любов“ (Йоан. 15:9). И както ни учи и божественният апостол Йоан, когато каза: „Ако любим един друго, Бог пребъдва в нас, и любовта Му е свършена у нас“ (1 Йоан. 4:12) – завърши словото си патриарх Неофит и даде първосветителското си благословение за мир и благоденствие на нашата Църква и народ.

В края на литургията, по решение на Св. Синод на БПЦ, в чест на дългогодишно музикално служение на Църквата бе отличен със званието „протопсалт на БПЦ“ доц. Димитър Димитров, който вече 40 години е главен диригент на прославения смесен хор при Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“, и който в настоящата година отбеляза 75 години от рождението си. За многоплодните му църковно-певчески трудове маестро Димитров бе удостоен и с орден „Св. ап. Карп“ – първа степен, който му бе връчен от Негово Високопреосвещенство Старозагорски митрополит Киприан.

Весела ИГНАТОВА

Великопостна молитва на преп. Ефрем Вирин

Господи и Владико на моя живот,
не ми давай дух на безделие, униние,
Властлюбие и празнословие. Но дух на
целомъдрие, смиреномъдрие, търпение и
любов дарувай на мене, Твоя раб.
Ей, Господи Царю! Дарувай ми да виждам
моите прегрешения и да не осъждам моя
брат, защото си благословен Во Веки Веков.
Амин.

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА
„Църковен вестник“ – 2018 г.

1 година 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000, ул. „Оборище“ № 4
тел. 02/987-56-11 / в. 245
За абонамент: 02/987-56-11 / в. 131
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на *Танка Гончева Христова*, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!
Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.